

Koulutustoimikuntajärjestelmän uudistaminen

Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2006:28

Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä

Undervisningsministeriets arbetsgruppspromemorior och utredningar

Koulutustoimikuntajärjestelmän uudistaminen

Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2006:28

OPETUSMINISTERIÖ

Undervisningsministeriet

MINISTRY OF EDUCATION

Ministère de l'Éducation

Opetusministeriö / Undervisningsministeriet

Koulutus- ja tiedepolitiikan osasto / Utbildnings- och forskningspolitiska avdelningen

PL / PB 29

00023 Valtioneuvosto / Statsrådet

<http://www.minedu.fi/julkaisut>

ISBN 952-485-218-7 (PDF)

ISSN 1458-8102

Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä/

Undervisningsministeriets arbetsgruppspromemior och utredningar 2006:28

Kuvailulehti

Julkaisija
Opetusministeriö

Julkaisun päivämäärä
18.9.2006

Tekijät (toimielimestä: toimielimen nimi, puheenjohtaja, sihteeri) Koulutustoimikuntatyön ja -organisaation kehittämistä käsittelevä työryhmä Puheenjohtaja: Heikki Mäenpää Sihteerit: Jukka Lehtinen, Anne Luoto-Halvari ja Riku Neuvonen		Julkaisun laji Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä	
		Toimeksiantaja Opetusministeriö	
		Toimielimen asettamispvm 4.4.2006	Dnro 31/040/2006
Julkaisun nimi (myös ruotsinkielinen) Koulutustoimikuntajärjestelmän uudistaminen (Reform av systemet för utbildningskommissionerna)			
Julkaisun osat Muistio + liite			
Tiivistelmä Opetusministeriö asetti 4.4.2006 koulutustoimikuntatyön ja -organisaation kehittämiseksi työryhmän, jonka tehtävänä oli: <ol style="list-style-type: none"> 1 tehdä ehdotus koulutustoimikuntaorganisaatioon, koulutustoimikuntien tehtäviin ja kokoonpanoperusteisiin mahdollisesti tarvittavista muutoksista; 2 tehdä ehdotus lähialojen koulutustoimikuntien tehtäväalueelle muodostettavista "yhteistyöryhmistä", niiden tehtävistä ja kokoonpanoperusteista; sekä 3 tarvittaessa tehdä muitakin ehdotuksia asetettavan organisaation työn järjestelyistä <p>Työryhmän toimeksiannon yhtenä lähtökohtana oli se, että koulutustoimikuntien organisaatio säilytetään pääpiirteissään nykyisellään. Tämän takia työryhmä esittää vain muutaman muutoksen nykyiseen organisaatioon ja voimassa olevan asetuksen säännöksiin.</p> <p>Koulutustarpeiden määrällisen ennakkoinnin näkökulmasta koulutustoimikuntajako on monissa tapauksissa liian tiheä, koska varsinkin pitkän aikavälin määrällisessä ennakkoinnissa joudutaan käyttämään laaja-alaisempia kokonaisuuksia. Myös ohjaus- ja päätöksentekojärjestelmät perustuvat pääsääntöisesti harvalukuiseen koulutusalakoon. Opetushallinnon koulutusosaluokituksessa on yhdeksän koulutusala. Koulutustarpeiden ennakkoinnissa on tarpeellista edellä tarkoitettun koulutusalatarkastelun lisäksi tarkastella useamman koulutustoimikunnan tehtäväaluetta otettaessa lähtökohdaksi niin sanottu klusterikohtainen tarkastelutapa.</p> <p>Työryhmä esittää, että koulutustoimikuntarajat ylittäviä ennakkointitarpeita varten asetetaan tarvittaessa erikseen määritellyllä toimeksiannolla määrääjäksi kahden tai useamman koulutustoimikunnan yhteistyöryhmiä, joita kutsuttaisiin koulutustoimikuntien yhteistyöryhmiä. Niiden suorittama ennakkointityö täydentäisi Opetushallituksen ennakkointiyksikön toimialapohjaista ennakkointia, joka muodostaa lähtökohdan mm. koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelmassa asetettavien koulutuksen kehittämistä ja koulutustarjonnan mitoittamista koskevien tavoitteiden valmistelulle.</p> <p>Yli 30 koulutustoimikunnassa ja mahdollisesti lukuisissa koulutustoimikuntien yhteistyöryhmissä tehtävää ennakkointityötä on tarpeen koordinoita kokonaisuuden kannalta mahdollisimman hyvän lopputuloksen aikaansaamiseksi. Tämän takia työryhmä esittää, että opetusministeriö asettaisi koulutustoimikuntaorganisaation osaksi erillisen laajapohjaisen koulutustarpeiden ennakkoinnin koordinaatioryhmän. Siinä tulisi olla edustettuina opetushallinto, käytännössä opetusministeriö ja niin ikään Opetushallitus, työhallinto, käytännössä työministeriö, työmarkkinoiden keskusjärjestöt (AKAVA, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK, Elinkeinoelämän Keskusliitto EK, Valtion työmarkkinailaitos, Kunnallinen työmarkkinalaitos, Kirkon Sopimusvaltuuskunta), Opetusalan Ammattijärjestö OAJ, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK, Suomen Yrittäjät ja Suomen Kuntaliitto sekä ammatillisten oppilaitosten, ammatillisten oppilaitosten, ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen rehtorit.</p> <p>Koordinaatioryhmän yhtenä keskeisenä tehtävänä olisi tehdä opetusministeriölle esityksiä koulutustoimikuntien yhteistyöryhmien asettamisesta. Koordinaatioryhmä laatisi vähintään kerran vuodessa muistion koulutus- ja osaamistarpeiden kehitysnäkymistä sekä meneillään olevista ennakkointihankkeista, ennakkoinnin tuloksista ja kehittämistarpeista paitsi opetusministeriölle ja Opetushallitukselle myös työministeriön yhteydessä toimivalle työ- ja opetusministeriöiden yhteiselle asiantuntija- ja yhteistyöelimelle, työ- ja koulutusasiainneuvostolle. Opetushallinnossa koordinaatioryhmän työn tuloksia hyödynnettäisiin mm. koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelmien valmistelussa. Nykyinen koulutuksen yhteistyöneuvottelukunta kävisi koordinaatioryhmän perustamisen jälkeen tarpeettomaksi, joten työryhmä ehdottaa yhteistyöneuvottelukunnan lakkauttamista.</p> <p>Työryhmä ehdottaa, että voimassa oleva valtioneuvoston asetus koulutustoimikunnista ja koulutuksen yhteistyöneuvottelukunnassa korvattaisiin kokonaan uudella asetuksella. Työryhmä on tehnyt ehdotuksen uudeksi koulutustoimikuntaorganisaatiosta annettavaksi valtioneuvoston asetukseksi.</p> <p>Asetus ehdotetaan saatettavaksi voimaan nykyisten koulutustoimikuntien ja koulutuksen yhteistyöneuvottelukunnan 31.1.2007 päättyvän toimikauden jälkeen 1.2.2007 alkaen. Uudet toimikunnat ja koordinaatioryhmä asetettaisiin tästä päivästä lukien 31.1.2010 päättyväksi kolmi-vuotiskaudeksi.</p>			
Avainsanat koulutustoimikunnat, koulutustarpeiden ennakkointi			
Muut tiedot			
Sarjan nimi ja numero Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2006:28		ISSN 1458-8102	ISBN 952-485-218-7 (PDF)
Kokonaissivumäärä 17	Kieli suomi	Hinta	Luottamuksellisuus julkinen
Jakaja		Kustantaja Opetusministeriö	

Presentationsblad

Utgivare
Undervisningsministeriet

Utgivningsdatum
18.9.2006

Författare (uppgifter om organets namn, ordförande, sekreterare) Arbetsgruppen för utveckling av utbildningskommissionernas arbete och organisation Ordförande: Heikki Mäenpää Sekreterare: Jukka Lehtinen, Anne Luoto-Halvari ja Riku Neuvonen		Typ av publication Undervisningsministeriets arbetsgruppspromemorior och utredningar	
		Uppdragsgivare Undervisningsministeriet	
		Datum för tillsättande av 4.4.2006	Dnro 31/040/2006
Publikation (även den finska titeln) Reform av systemet för utbildningskommissionerna (Koulutustoimikuntajärjestelmän uudistaminen)			
Publikationens delar Promemoria samt bilagor			
Sammandrag För att utveckla utbildningskommissionernas arbete och organisation tillsatte undervisningsministeriet 4.4.2006 en arbetsgrupp som skulle <ol style="list-style-type: none"> 1 utarbeta förslag till eventuella nödvändiga ändringar i organisationen, uppgifterna och sammansättningen, 2 utarbeta förslag till "samarbetsgrupper" för närområdenas utbildningskommissioner, uppgifter och sammansättning samt 3 vid behov lägga fram också andra förslag som gäller organisationens arbetsarrangemang Arbetsgruppen utgick ifrån att organisationen av utbildningskommissionerna i huvuddrag bevaras som den är nu. Därför föreslår arbetsgruppen endast enstaka ändringar i den nuvarande organisationen och den gällande förordningen. För utbildningsbehovets kvantitativa prognoser är utbildningskommissionerna i många fall alltför tätt fördelade, eftersom det för de långsiktiga kvantitativa prognoserna krävs ett större helhetsperspektiv. I regel baserar sig också styr- och beslutsystemet på få utbildningsområden. Enligt undervisningsförvaltningens indelning är utbildningsområdena nio stycken. I prognoserna för utbildningsbehovet är det nödvändigt att granska utbildningen i det ovan avsedda perspektivet och dessutom arbetsuppgifterna för flera utbildningskommissioner och att utgå från s.k. kluster. För prognoser som överskrider utbildningskommissionernas gränser föreslår arbetsgruppen samarbetsgrupper för viss tid bestående av två eller flera utbildningskommissioner, som kan kallas samarbetsgrupperna för utbildningskommissionerna. Deras prognoser kompletteras vid Utbildningsstyrelsens branschvisa prognosenhet som ger en utgångspunkt för bl.a. målen i utvecklingsplanen för utbildning och forskning när det gäller utvecklingen och dimensioneringen av utbildningen. Det är ur ett helhetsperspektiv nödvändigt att koordinera prognostiseringen i de drygt 30 utbildningskommissionerna och eventuellt talrika samarbetsgrupperna för att få ett så bra slutresultat som möjligt. Arbetsgruppen föreslår därför att undervisningsministeriet tillsätter en särskild brett representerad koordinationsgrupp för prognostiseringen av utbildningsbehovet som en del av utbildningskommissionernas organisation. Den skall representeras av undervisningsförvaltningen, i praktiken undervisningsministeriet och likaså Utbildningsstyrelsen, arbetsförvaltningen, i praktiken arbetsministeriet, arbetsmarknadens centralorganisationer (AKAVA, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC, Tjänstemannacentralorganisationen STTK, Finlands Näringsliv EK, Statens arbetsmarknadsverk, Kommunala arbetsmarknadsverket, Kyrkans avtalsdelegation), Undervisningssektorns Fackorganisation OAJ, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK, Företagarna i Finland och Finlands Kommunförbund samt rektorerna i yrkesläroanstalterna, yrkeshögskolorna och universiteten. Det blir en central uppgift för koordinationsgruppen att föreslå undervisningsministeriet tillsättningen av samarbetsgrupperna för utbildningskommissionerna. Koordinationsgruppen skriver minst en gång per år en promemoria över behovsprognosen för utbildning och kompetens, aktuella prognosprojekt, prognosutfallet och utvecklingsbehovet utom till undervisningsministeriet och Utbildningsstyrelsen också till rådet för arbets- och utbildningsärenden, det gemensamma sakkunnig- och samarbetsorganet för arbets- och undervisningsministeriet vid arbetsministeriet. Inom undervisningsförvaltningen används koordinationsgruppens arbetsresultat bl.a. vid beredningen av utvecklingsplanerna för utbildning och forskning. Den nuvarande samarbetsdelegationen för utbildning blir överflödigt efter att koordinationsgruppen inrättats och arbetsgruppen föreslår därför att den dras in. Arbetsgruppen föreslår att gällande statsrådsförordning om utbildningskommissioner och om samarbetsdelegationen för utbildning ersätts av en helt ny förordning. Arbetsgruppen har lämnat ett förslag till ny statsrådsförordning om organisationen av utbildningskommissionerna. Det föreslås att förordningen träder i kraft 1.2.2007 efter att mandatperioden för de nuvarande utbildningskommissionerna och samarbetsdelegationen för utbildning utlöpt 31.1.2007. De nya kommissionerna och koordineringsarbetsgruppen tillsätts ovan nämnda datum för en treårsperiod som löper ut 31.1.2010.			
Nyckelord Utbildningskommissioner, dimensionering av utbildning, prognos för utbildningsbehovet			
Övriga uppgifter			
Seriens namn och nummer Undervisningsministeriets arbetsgruppspromemorior och utredningar 2006:28		ISSN 1458-8102	ISBN 952-485-218-7 (htf.)
Sidoantal 17	Språk finska	Pris	Sekretessgrad offentlig
Distribution		Förlag Undervisningsministeriet	

Opetusministeriölle

Opetusministeriö asetti 4.4.2006 koulutustoimikuntatyön ja -organisaation kehittämiseksi työryhmän, jonka tehtävänä oli

- 1 tehdä ehdotus koulutustoimikuntaorganisaatioon, koulutustoimikuntien tehtäviin ja kokoonpanoperusteisiin mahdollisesti tarvittavista muutoksista;
- 2 tehdä ehdotus lähialojen koulutustoimikuntien tehtäväalueelle muodostettavista "yhteistyöryhmistä", niiden tehtävistä ja kokoonpanoperusteista; sekä
- 3 tarvittaessa tehdä muitakin ehdotuksia asetettavan organisaation työn järjestelyistä.

Työryhmän puheenjohtajaksi opetusministeriö kutsui neuvotteleva virkamies Heikki Mäenpään ja jäseniksi ylijohtaja Heli Kuusen Opetushallituksesta, asiantuntija Tarja Tuomisen Elinkeinoelämän keskusliitosta, finanssineuvos Asko Lindqvistin Valtion työmarkkinalaitoksesta, erityisasiantuntija Inkeri Toikan Suomen Kuntaliitosta, yksikönjohtaja Jukka Mäkelän Akavan edustajana Tekniikan Akateemisten Liitto TEL ry:stä, koulutus- ja työvoimapolitiittinen asiantuntija Saana Siekkisen Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry:stä, koulutuspoliittinen asiamies Petri Lempisen Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry:stä, johtaja Liisa Sourin Opetusalan Ammattijärjestö OAJ ry:stä, johtaja Olli-Pekka Väänäsen Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:stä, johtaja Martti Pallarin Suomen Yrittäjät ry:stä, rehtori Soile Passojan Ammatillisten oppilaitosten rehtoriliitto ry:stä, pääsihteeri Kaj Malmin Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto ARENE ry:stä ja pääsihteeri Liisa Savusen Suomen yliopistojen rehtorien neuvosto ry:stä.

Työryhmän työhön on osallistunut asiantuntijana myös henkilöstön kehittämisen asiantuntija Terttu Pakarinen Kunnallisesta työmarkkinalaitoksesta.

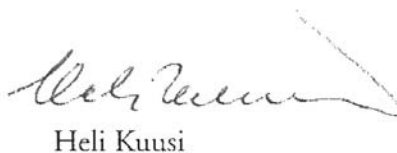
Työryhmän sihteereinä toimivat ylitarkastaja Jukka Lehtinen opetusministeriön ammatillisen koulutuksen yksiköstä, ylitarkastaja Anne Luoto-Halvari opetusministeriön koulutus- ja tiedepolitiikan osaston esikunnasta ja ylitarkastaja Riku Neuvonen opetusministeriön yliopistoyksiköstä.

Työryhmän tuli saada työnsä suoritetuksi 15.6.2006 mennessä. Työryhmän esityksestä opetusministeriö pidensi määräajan 31.8.2006 saakka.

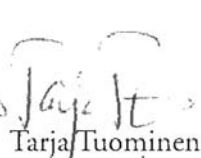
Helsingissä 25.8.2006

Heikki Mäenpää

Heli Kuusi

Tarja Tuominen

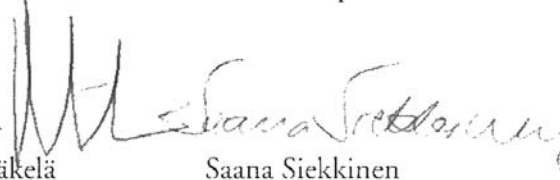
Asko Lindqvist

Inkeri Toikka

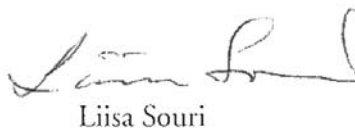
Jukka Mäkelä

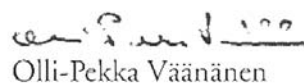
Saana Siekkinen

Petri Lempinen

Liisa Souru

Olli-Pekka Väänänen

Martti Pallari

Soile Passoja

Kaj Malm

Liisa Savunen

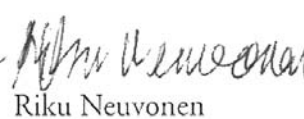
Terttu Pakarinen

Jukka Lehtinen

Anne Luoto-Halvari

Riku Neuvonen

Sisältö

1	<u>Työryhmän asettamisen tausta</u>	8
2	<u>Työryhmän ehdotukset</u>	10
2.1	Koulutustoimikuntia koskevat muutosesitykset	10
2.2	Koulutustoimikuntien yhteistyöryhmät	11
2.3	Koulutustarpeiden ennakkoinnin koordinaatioryhmä	12
2.4	Asetusehdotus	13
	Valtioneuvoston asetus koulutustoimikuntajärjestelmästä	14

1 Työryhmän asettamisen tausta

Koulutustoimikuntaorganisaatio uudistettiin vuoden 2001 helmikuun alusta. Se muodostuu 33 kolmivuotiskaudeksi kerrallaan asetettavasta koulutustoimikunnasta sekä koulutustoimikuntien puheenjohtajien ja työmarkkinoiden keskusjärjestöjen edustajien muodostamasta, opetusministeriön määräämän ministeriön virkamiehen puheenjohtamalla toimivasta koulutuksen yhteistyöneuvottelukunnasta. Toimintaa säädellään valtioneuvoston asetuksella koulutustoimikunnista ja koulutuksen yhteistyöneuvottelukunnasta (1005/2000). Nykyiset koulutustoimikunnat on nimetty 1.2.2004–31.1.2007 väliseksi ajaksi.

Opetusministeriö asetti 11.12.2003 työryhmän, jonka tehtäväksi annettiin opetusministeriön, Opetushallituksen ja lääninhallitusten tehtävänjaon kehittämiseksi

- 1 tehdä ehdotukset eräiden opetusministeriön koulutus- ja tiedepolitiikan osaston ja erillisten yksiköiden operatiivisten tehtävien järjestämisestä;
- 2 selvittää tehtävien järjestämisen vaikutukset opetushallinnon organisaatioon sekä Opetushallituksen ja lääninhallitusten työnjakoon; sekä
- 3 valmistella tarvittavat muutokset säädöksiin, henkilöstö- ja muihin resursseihin sekä yhteistyöjärjestelyihin.

Työnjaon kehittämistä ja tarkoituksenmukaista järjestämistä tuli selvittää mm. koulutustoimikuntien aseman osalta.

Työryhmä ehdotti jättämässään muistiossaan 3.12.2004 (Opetusministeriön, Opetushallituksen ja lääninhallitusten tehtävänjaon kehittäminen, OPM:n työryhmämuistioita ja selvityksiä 2004:40), että ennen toimikauden päättymistä (31.1.2007) arvioidaan koulutuksen ja työelämän vuorovaikutuksen organisointi. Arvioinnin tulosten pohjalta tehdään tarvittavat toimenpiteet koulutustoimikuntajärjestelmän uudistamiseksi.

Asian valmistelua jatkettiin opetusministeriössä yhteistyössä koulutuksen yhteistyöneuvottelukunnan kanssa. Yhteistyöneuvottelukunnan kokouksessa 11.5.2005 käsiteltiin opetusministeriön työryhmän ehdotusta. Asian käsittelyä jatkettiin seuraavassa yhteistyöneuvottelukunnan kokouksessa (14.9.2005). Tuolloin päädyttiin siihen, että opetusministeriö tekee koulutustoimikunnille itsearviointikyselyn syksyn 2005 aikana ja tulokset käsitellään helmikuussa 2006 yhteistyöneuvottelukunnan kokouksessa. Tämän jälkeen tehdään tarvittavat päätökset tarvittavista jatkotoimenpiteistä.

Kyselyn tuloksia käsiteltiin helmikuussa 2006 yhteistyöneuvottelukunnan kokouksessa. Vastaukset koulutustoimikuntatyön ja -organisaation arviointikyselyyn saatiin kaikilta 33 koulutustoimikunnalta. Yhteenvetona itsearvioinnin keskeisistä tuloksista voidaan esittää seuraavaa:

- 1 Nykyiseen koulutustoimikuntaorganisaatioon ollaan pääsääntöisesti tyytyväisiä. Koulutustoimikunnissa tehtävää työtä pidetään yhteiskunnallisesti tärkeänä ja jäsenistöllä on korkea sitoutuminen ja motivaatio työskentelyyn. Toimikunnat arvioivat tärkeimmiksi tehtävikseen:
 - alan ammatillisen koulutuksen kehittämisen
 - alan koulutuksen määrällisen ja laadullisen ennakoinnin
 - koulutuksen ja työelämän välisen yhteistyön kehittämisen
 - alan ammattitaitoisten henkilöiden saannin turvaamisen
 - alan tunnetuksi tekemisen
- 2 Epäkohdaksi nostettiin se, että vuoropuhelu opetusministeriön kanssa ei toimi tyydyttävästi. Ammattikorkeakouluja ja yliopistoja koskevia asioita ei käsitellä eikä voida käsitellä riittävästi. Tämän takia käsiteltävät asiat painottuvat epätasapainoisesti toisen asteen ammatilliseen koulutukseen. Asioiden valmisteluun haluttaisiin niin ikään osallistua enemmän jo aikaisemmassa vaiheessa. Lisäksi koulutustoimikuntien välistä yhteistyötä pidettiin riittämättömänä.
- 3 Keskeisimmiksi kehittämistarpeiksi nostettiin yhteistyön kehittäminen muiden koulutustoimikuntien, tutkintotoimikuntien ja työelämän kanssa. Lisäksi haluttiin parantaa koulutustoimikuntatyön organisointia ja resursointia. Koulutustoimikuntien sihteereille toivottiin enemmän resursseja ja aikaa asioiden valmisteluun. Laadulliset ja määrälliset ennakointiasiat haluttiin nostaa merkittävämpään rooliin koulutustoimikuntatyössä.

Tulosten pohjalta sovittiin, että erillistä selvitysmiestä ei aseta tekemään suunniteltua ulkoista arviointia koulutustoimikunnista. Selvitystyötä jatkettiin siten, että opetusministeriö kutsui maaliskuussa työmarkkinoiden keskusjärjestöjen ja eräiden muiden järjestöjen edustajat neuvotteluun koulutustoimikuntatyön ja -organisaation kehittämisen jatkotoimenpiteistä koulutustoimikuntien suorittaman itsearvioinnin jälkeen. Näissä neuvotteluissa sovittiin, että on tarpeen käynnistää koulutustoimikuntatyön ja -organisaation kehittämistyön jatkovalmistelu seuraavista yleisistä lähtökohdista:

 - Säilytetään varsinaisten koulutustoimikuntien organisaatio pääpiirteissään nykyisellään ja luodaan yhteys Opetushallitukseen nykyistä tiiviimmäksi.
 - Kootaan lähialojen koulutustoimikunnat "yhteistyöryhmiksi", joissa käsitellään asianomaisia toimikuntia koskevia yhteisiä asioita ja joissa myös opetusministeriö, ammattikorkeakoulut ja yliopistot ovat edustettuina koulutustoimikuntaedustuksen ohella.
 - Lakkautetaan koulutuksen yhteistyöneuvottelukunta ja korvataan siinä harjoitettu vuoropuhelu opetushallinnon ja työmarkkinoiden keskusjärjestöjen yhteisesti suunnittelemilla seminaareilla, ja ottamalla huomioon työ- ja koulutusasiainneuvoston työ.

Tätä jatkovalmistelua varten asetettiin 4.4.2006 tämä työryhmä.

2 Työryhmän ehdotukset

2.1 Koulutustoimikuntia koskevat muutosesitykset

Työryhmän toimeksiannon yhtenä lähtökohtana oli se, että koulutustoimikuntien organisaatio säilytetään pääpiirteissään nykyisellään. Tämän takia työryhmä esittää vain muuttaman muutoksen nykyiseen organisaatioon ja voimassa olevan asetuksen säännöksiin.

Työryhmä esittää, että tietojenkäsittelyalalle muodostetaan oma koulutustoimikunta, koska tietojenkäsittely ei omana kokonaisuutena kuulu yhdenkään nykyisen koulutustoimikunnan tehtäväalueelle.

Työryhmä esittää, että kaupan koulutustoimikunta muutetaan nimeltään kaupan, liikelähdön ja hallinnon koulutustoimikunnaksi, kiinteistö- ja puhdistuspalvelualan koulutustoimikunta nimeltään kiinteistöpalvelualan koulutustoimikunnaksi ja viestintäalan koulutustoimikunta nimeltään graafisen, media- ja viestintäalan koulutustoimikunnaksi.

Koulutustoimikuntia koskeviin asetuksen säännöksiin työryhmä esittää voimassa olevan asetuksen säännösten pohjalta edellä mainittujen muutosten lisäksi seuraavat muutokset:

Voimassa olevan asetuksen 1 §:n 1 momentissa säädetään koulutustoimikuntien tehtäväalueeseen kuuluvaksi yliopistosektorin osalta ”yliopistoissa annettava ammatillisesti suuntautuva koulutus”. Työryhmän käsityksen mukaan kaiken yliopistoissa annettavan tutkintokoulutuksen pitäisi periaatteessa kuulua koulutustoimikuntien tehtäväalueeseen, minkä takia työryhmä esittää tämän rajauksen poistamista.

Toimikuntien kokoonpanoa koskevan 4 §:n 1 momentissa säädetään toimikuntien jäsenmääräksi ”enintään 10 jäsentä”. Työryhmä toteaa, että 10 jäsenen enimmäismäärä on joissakin tapauksissa johtanut siihen, ettei kaikkia toimikuntatyön kannalta keskeisiä ja relevantteja tahoja ole saatu edustetuiksi toimikuntien varsinaisina jäseninä. Tämä on osaltaan johtanut siihen, että toimikuntiin opetusministeriön määräämien pysyvien asiantuntijoiden määrä on keinotekoisesti kasvanut. Tämä takia työryhmä esittää, että toimikuntien jäsenmääräksi säädettäisiin 8–12 jäsentä.

Saman pykälän 3 momentissa säädetään, että toimikuntien kokoonpanossa tulee ottaa huomioon ”eri koulutusasteet”. Työryhmä esittää, että näkökohtaa avattaisiin käyttämällä ilmaisua ”sekä ammatillinen että korkea-asteen koulutus”.

Asetuksen 5 §:n mukaan toimikunta voi jakaantua jaostoihin, joissa on enintään viisi jäsentä, jotka puheenjohtajaa tai varapuheenjohtajaa lukuunottamatta voivat olla toimikuntien ulkopuolisia henkilöitä. Jaosto-organisaatio on käytännössä osoittautunut tarpeettomak-

si, minkä takia työryhmä esittää, ettei vastaavaa säännöstä oteta uuteen asetukseen, minkä takia jaostoon liittyvät viittaukset voidaan poistaa myös 7 §:n erinäisistä säännöksistä.

2.2 Koulutustoimikuntien yhteistyöryhmät

Koulutustoimikuntien tehtäväalue vaihtelee laajuudeltaan toimikunnittain. Monien toimikuntien tehtäväalue on varsin kapea-alainen, kun taas eräissä tapauksissa toimikunnat edustavat esimerkiksi varsin laajoja toimialoja. Tehtäväalueiden erilaisuus on sidoksissa työelämän erilaisiin osaamistarpeisiin, jotka ovat ensisijaisia lähtökohtia toimikuntien yhden päätehtävän eli opetussuunnitelmien ja näyttötutkintojen perusteiden valmisteluun osallistumisen kannalta. Koulutus- ja osaamistarpeiden ennakkoinnin näkökulmasta tämä tehtävä liittyy keskeisesti laadulliseen ennakointiin.

Koulutustarpeiden määrällisen ennakkoinnin näkökulmasta koulutustoimikuntajako on monissa tapauksissa liian tiheä, koska varsinkin pitkän aikavälin määrällisessä ennakkoinnissa joudutaan käyttämään laaja-alaisempia kokonaisuuksia. Myös ohjaus- ja päätöksentekojärjestelmät perustuvat pääsääntöisesti harvalukuisen koulutusalakoon. Opetushallinnon koulutuslaluokituksessa on yhdeksän koulutusalaa.

Koulutustarpeiden ennakkoinnissa on tarpeellista edellä tarkoitettun koulutusalatarkastelun lisäksi tarkastella useamman koulutustoimikunnan tehtäväaluetta otettaessa lähtökohdaksi niin sanottu klusterikohtainen tarkastelutapa. Klusteritarkastelussa ylitetään perinteiset koulutusala- ja toimialarajat pyrkimällä löytämään uusia poikkialoitteisia ja usein verkostomaisia kokonaisuuksia kansantalouden ja työelämän toiminnasta ja sen kehityssuunnista. Suomen menestysklustereina on tällaisen tarkastelun pohjalta mainittu olevan mm. ICT-klusteri, hyvinvointi-klusteri, kemia- ja bioklusteri ja metsäklusteri. Myös muut uudet, kehittyvät alat muodostavat yhden lähtökohdan uusille ennakointihankkeille ja yhteistyöryhmien muodostamiselle.

Työryhmä esittää, että näitä ja myös muita vastaavia koulutustoimikuntarajat ylittäviä ennakointitarpeita varten asetetaan tarvittaessa erikseen määritellyllä toimeksiannolla määrääjäksi kahden tai useamman koulutustoimikunnan yhteistyöryhmiä, joita kutsuttaisiin koulutustoimikuntien yhteistyöryhmiä. Niiden suorittama ennakointityö edellä kuvatulta pohjalta täydentäisi Opetushallituksen ennakointiyksikön toimialapohjaista ennakointia, joka muodostaa lähtökohdan mm. koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelmassa asetettavien koulutuksen kehittämistä ja koulutustarjonnan mitoittamista koskevien tavoitteiden valmistelulle.

Koulutustoimikunnat päättäisivät itse yhteistyöryhmiin osallistumisesta. Huomattava on myös, että mahdollisuus toimikuntien väliseen muuhun tarpeelliseen yhteistyöhön säilyisi aikaisemman käytännön mukaisena.

Opetusministeriö asettaisi yhteistyöryhmät, joiden peruskokoonpano muodostettaisiin kolmikantapohjalta siten, että niissä olisivat edustettuina opetushallinto, käytännössä opetusministeriö tai Opetushallitus taikka molemmat sekä työnantajat ja työntekijät. Kahden jälkimmäisen ryhmän edustajia olisi yhteistyöryhmissä yhtä monta. Yhteistyöryhmissä olisi myös edustajat asianomaisista koulutustoimikunnista, joko toimikunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja. Käytännössä yhteistyöryhmät pyrittäisiin muodostamaan niin, että työnantaja- ja työntekijäedustus koottaisiin, mikä mahdollista, juuri koulutustoimikuntien puheen- ja varapuheenjohtajistosta. Näin kokoonpantuja yhteistyöryhmiä muodostettaessa on huolehdittava myös siitä, että sekä ammatillinen että korkea-asteen koulutus tulisivat ryhmissä edustetuiksi.

Eräissä tapauksissa on varmasti tarpeen laajentaa yhteistyöryhmien asiantuntemusta myös muihin tahoihin, esimerkiksi muihin ministeriöihin kuin opetusministeriöön. Työryhmä esittää, että tämän vuoksi opetusministeriö voisi kutsua yhteistyöryhmään yhden tai useamman pysyvän asiantuntijan. Tämän lisäksi voidaan yhteistyöryhmissä kuulla tarpeen mukaan muitakin asiantuntijoita.

Opetusministeriö määräisi yhteistyöryhmän jäsenistä ryhmän puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Sihteereinä toimisivat opetusministeriön määräämät ministeriön tai Opetushallituksen virkamiehet. Erityisen tärkeää on, että joko jäsen- tai sihteeriratkaisulla turvattaisiin yhteys opetushallinnon pysyvään ennakointijärjestelmään, etenkin Opetushallituksen ennakointiyksikköön ja sen asiantuntijavirkamiehiin.

2.3 Koulutustarpeiden ennakkoinnin koordinaatioryhmä

Yli 30 koulutustoimikunnassa ja mahdollisesti lukuisissa koulutustoimikuntien yhteistyöryhmissä tehtävää ennakointityötä on tarpeen koordinoita kokonaisuuden kannalta mahdollisimman hyvän lopputuloksen aikaansaamiseksi. Tämän takia työryhmä esittää, että opetusministeriö asettaisi koulutustoimikuntaorganisaation osaksi erillisen laajapohjaisen koulutustarpeiden ennakkoinnin koordinaatioryhmän. Siinä tulisi olla edustettuina opetushallinto, käytännössä opetusministeriö ja niin ikään Opetushallitus, työhallinto, käytännössä työministeriö, työmarkkinoiden keskusjärjestöt (AKAVA, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK, Elinkeinoelämän Keskusliitto EK, Valtion työmarkkinailaitos, Kunnallinen työmarkkinailaitos, Kirkon Sopimusvaltuuskunta), Opetusalan Ammattijärjestö OAJ, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK, Suomen Yrittäjät ja Suomen Kuntaliitto sekä ammatillisten oppilaitosten, ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen rehtorit.

Koordinaatioryhmään kuuluvien edellä mainittujen tahojen lisäksi ennakointityössä ja siitä tehtävien johtopäätösten teossa saattaa olla tarpeen kuulla myös useita muitakin asiantuntijatahoja. Tällaisina saattavat tulla kysymykseen mm. muut kuin ryhmässä edustettuna olevat ministeriöt, elinkeino- ja työelämän järjestöt, opiskelijajärjestöt ja aluekehitysviranomaiset. Tämän takia on tarpeen, että koordinaatioryhmä voi kuulla ulkopuolisia asiantuntijoita ja tarvittaessa ottaa myös pysyviä asiantuntijoita.

Koordinaatioryhmän yhtenä keskeisenä tehtävänä olisi tehdä opetusministeriölle esityksiä koulutustoimikuntien yhteistyöryhmien asettamisesta. Koordinaatioryhmä laatisi vähintään kerran vuodessa muistion koulutus- ja osaamistarpeiden kehitysnäkymistä sekä meneillään olevista ennakointihankkeista, ennakkoinnin tuloksista ja kehittämistarpeista paitsi opetusministeriölle ja Opetushallitukselle myös työministeriön yhteydessä toimivalle työ- ja opetusministeriöiden yhteiselle asiantuntija- ja yhteistyöelimelle, työ- ja koulutusasiainneuvostolle. Opetushallinnossa koordinaatioryhmän työn tuloksia hyödynnettäisiin mm. koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelmien valmistelussa.

Työryhmä ei näe tässä vaiheessa tarkoituksenmukaiseksi määritellä koordinaatioryhmän kuten ei myöskään yhteistyöryhmien tehtäviä asetuksen säännöksiin esitettyä tarkemmin, koska näiden uusien toimielinten tehtävien ja työn kehittymiselle on tarpeen jättää riittävä liikkumavaraa.

Koordinaatioryhmän puheenjohtajana ja varapuheenjohtajana sekä sihteereinä toimisivat opetusministeriön määräämät opetusministeriön virkamiehet.

Nykyinen koulutuksen yhteistyöneuvottelukunta kävisi koordinaatioryhmän perustamisen jälkeen tarpeettomaksi.

2.4 Asetusehdotus

Työryhmä ehdottaa, että voimassa oleva valtioneuvoston asetus koulutustoimikunnista ja koulutuksen yhteistyöneuvottelukunnasta korvattaisiin kokonaan uudella asetuksella. Työryhmä on tehnyt ehdotuksen uudeksi koulutustoimikuntaorganisaatiosta annettavaksi valtioneuvoston asetukseksi, joka esitetään muistion liitteenä (liite 1).

Asetus ehdotetaan saatettavaksi voimaan nykyisten koulutustoimikuntien ja koulutuksen yhteistyöneuvottelukunnan 31.1.2007 päättyvän toimikauden jälkeen 1.2.2007 alkaen. Uudet toimikunnat ja koordinaatioryhmä asetettaisiin tästä päivästä lukien 31.1.2010 päättyväksi kolmivuotiskaudeksi.

Valtioneuvoston asetus koulutustoimikuntajärjestelmästä

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty opetusministeriön esittelystä, säädetään:

1 §

Yleistä

Opetusministeriön yhteydessä toimii nuorten ja aikuisten ammatillisen perus- ja lisäkoulutuksen, ammattikorkeakouluopintojen ja yliopisto-opintojen kehittämisen asiantuntijaeliminä eri alojen koulutustoimikuntia, tarpeellinen määrä koulutuksen yhteistyöryhmiä ja koulutustarpeiden ennakkoinnin koordinaatioryhmä siten kuin tässä asetuksessa säädetään.

Toimikuntien, yhteistyöryhmien ja koordinaatioryhmän tehtävänä on edistää yhteistyössä opetusministeriön ja opetushallituksen kanssa koulutuksen ja työelämän vuorovaikutusta.

2 §

Koulutustoimikunnat

Koulutustoimikuntia ovat:

- 1 auto- ja kuljetusalan koulutustoimikunta;
- 2 elintarvikealan koulutustoimikunta;
- 3 energia-alan koulutustoimikunta;
- 4 graafisen, media- ja viestintäalan koulutustoimikunta
- 5 hotelli-, ravintola- ja catering -alan koulutustoimikunta;
- 6 ilmailualan koulutustoimikunta;
- 7 kauneushoitoalan koulutustoimikunta;
- 8 kaupan, liiketalouden ja hallinnon koulutustoimikunta;
- 9 kemian alan koulutustoimikunta;
- 10 kiinteistöpalvelualan koulutustoimikunta;
- 11 kone- ja metallialan koulutustoimikunta;

- 12 kuntoutusalan koulutustoimikunta;
- 13 kuvataiteen koulutustoimikunta;
- 14 liikunta-alan koulutustoimikunta;
- 15 maatalous- ja ympäristöalan koulutustoimikunta;
- 16 matkailualan koulutustoimikunta;
- 17 merenkulkualan koulutustoimikunta;
- 18 metsätalouden koulutustoimikunta;
- 19 musiikki-, teatteri ja tanssialan koulutustoimikunta;
- 20 nuorisotalon koulutustoimikunta;
- 21 opetusalan koulutustoimikunta;
- 22 paperi- ja puualan koulutustoimikunta;
- 23 pintakäsittelyalan koulutustoimikunta;
- 24 rahoitus- ja vakuutusalan koulutustoimikunta;
- 25 rakennusalan koulutustoimikunta;
- 26 sosiaalialan koulutustoimikunta;
- 27 sähkö-, elektroniikka- ja tietotekniikka-alan koulutustoimikunta;
- 28 taide- ja kulttuurialan koulutustoimikunta;
- 29 talotekniikka-alan koulutustoimikunta;
- 30 tekstiili- ja vaatetusalan koulutustoimikunta;
- 31 terveysalan koulutustoimikunta;
- 32 tietojenkäsittelyalan koulutustoimikunta
- 33 turvallisuusalan koulutustoimikunta; sekä
- 34 yrittäjyysalan koulutustoimikunta.

3 §

Toimikuntien tehtävät

Koulutustoimikuntien tehtävänä on käsitellä tarvittaessa yhteistoiminnassa keskenään koulutusalaan liittyviä kysymyksiä ja tässä tarkoituksessa:

- 1 seurata, arvioida ja ennakoida alansa koulutuksen ja työelämässä tarvittavan osaamisen kehitystä;
- 2 tehdä ehdotuksia alansa koulutuksen määrälliseksi ja laadulliseksi kehittämiseksi;
- 3 käsitellä opetushallituksen vahvistettavaksi kuuluvien opetussuunnitelmien ja näyttötutkintojen perusteet ja antaa muutoin alansa kuuluvia lausuntoja; sekä
- 4 suorittaa opetusministeriön määräämät muut tehtävät.

4 §

Toimikuntien kokoonpano

Opetusministeriö kutsuu koulutustoimikuntiin kolmeksi vuodeksi kerrallaan 8–12 jäsentä sekä kullekin jäsenelle henkilökohtaisen varajäsenen. Opetusministeriö voi koulutustoimikunnan esityksestä kutsua yhden tai useamman pysyvän asiantuntijan koulutustoimikuntaan.

Jäsenten ja varajäsenten tulee edustaa ainakin opetushallintoa, opettajia, työnantajia ja työntekijöitä. Työnantajien ja työntekijöiden edustajia tulee olla yhtä monta. Työnantajien, työntekijöiden ja opettajien edustajat nimetään alan keskeisimpien järjestöjen ehdotuksesta. Kuvataiteen koulutustoimikuntaa asetettaessa voidaan poiketa työnantaja- ja työntekijäjäseniä koskevasta vaatimuksesta.

Toimikuntien kokoonpanossa tulee lisäksi ottaa huomioon ammatillinen ja korkea-asteen koulutus ja molemmat kieliryhmät.

Opetusministeriö määrää jäsenten keskuudesta toimikuntien puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan toimikunnan toimikaudeksi. Toimikuntien sihteereinä toimivat opetushallituksen määräämät opetushallituksen virkamiehet.

5 §

Koulutustoimikuntien yhteistyöryhmät

Opetusministeriö voi koordinaatioryhmän esityksestä asettaa kahden tai useamman koulutustoimikunnan tehtäväalueelle liittyviä yhteistyöryhmiä erityisesti uusien, kehittyvien alojen ja avainklustereiden koulutus- ja osaamistarpeiden pitkän aikavälin ennakkointia varten.

Yhteistyöryhmät asetetaan asettamiskirjeessä tarkemmin määriteltyn tehtävään määräajaksi.

Yhteistyöryhmissä tulee olla edustettuina opetushallinto sekä työnantajat ja työntekijät. Työnantajien ja työntekijöiden edustajia pitää olla yhtä monta. Yhteistyöryhmissä pitää myös olla edustettuina asianomaisten koulutustoimikuntien puheenjohtajat tai varapuheenjohtajat sekä molemmat kieliryhmät. Yhteistyöryhmien kokoonpano on niin ikään määrätävä siten, että sekä ammatillinen että korkea-asteen koulutus tulevat edustetuiksi.

Opetusministeriö määrää jäsenten keskuudesta yhteistyöryhmän puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Yhteistyöryhmien sihteereinä toimivat opetusministeriön määräämät ministeriön tai opetushallituksen virkamiehet.

Opetusministeriö voi kutsua yhteistyöryhmään yhden tai useamman pysyvän asiantuntijan.

6 §

Koulutustarpeiden ennakkoinnin koordinaatioryhmä

Opetusministeriö asettaa koulutustoimikunnissa ja yhteistyöryhmissä tehtävän koulutus- ja osaamistarpeiden ennakkoinnin yhteensovittamista ja kehittämistä varten kolmeksi vuodeksi kerrallaan koulutustarpeiden ennakkoinnin koordinaatioryhmän varajäsenineen.

Koordinaatioryhmässä tulee olla edustettuina opetus- ja työhallinto, työmarkkinoiden keskusjärjestöt, Opetusalan Ammattijärjestö OAJ ry, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskus-

liitto MTK ry, Suomen Yrittäjät ry, Suomen Kuntaliitto sekä ammatillisten oppilaitosten, ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen rehtorit. Koordinaatioryhmän kokoonpanossa tulee lisäksi ottaa huomioon molemmat kieliryhmät. Koordinaatioryhmän puheenjohtajana ja varapuheenjohtajana sekä sihteerinä toimivat opetusministeriön määräämät ministeriön virkamiehet.

Koordinaatioryhmä voi kuulla ulkopuolisia asiantuntijoita. Opetusministeriö voi kutsua koordinaatioryhmään ryhmän esityksestä myös pysyviä asiantuntijoita.

Koordinaatioryhmän tulee vähintään kerran vuodessa raportoida opetusministeriölle ja opetushallitukselle sekä työ- ja koulutusasianneuvostolle (933/2004) koulutus- ja osaamistarpeiden kehittymisestä sekä ennakkoinnin tilasta, tuloksista ja kehittämistarpeista.

7 §

Erinäiset säännökset

Toimikuntien tulee toimittaa vuosittain opetusministeriölle ja opetushallitukselle työsuunnitelma ja toimintakertomus.

Toimikunta, yhteistyöryhmä ja koordinaatioryhmä kokoontuu puheenjohtajan tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtajan kutsusta tai jos vähintään puolet jäsenistä sitä vaatii.

Toimikunta, yhteistyöryhmä ja koordinaatioryhmä on päätösvaltainen kun puolet jäsenistä, kokouksen puheenjohtaja mukaan lukien, on saapuvilla. Asiat ratkaistaan yksinkertaisella äänten enemmistöllä. Äänten mennessä tasan ratkaisee puheenjohtajan ääni.

Jos jäsen tai varajäsen eroaa kesken toimikauden, kutsutaan hänen tilalleen uusi jäsen tai varajäsen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Koulutustoimikuntien toimistotehtävät hoidetaan opetushallituksessa ja yhteistyöryhmien ja koordinaatioryhmän toimistotehtävät opetusministeriössä virkatyönä.

Opetusministeriö päättää toimikuntien, yhteistyöryhmien ja koordinaatioryhmän puheenjohtajien, sihteerien ja asiantuntijoiden kokouspalkkioista. Matkakustannusten korvaamiseen sovelletaan valtion virka- ja työehtosopimusta matkakustannusten korvaamisesta.

8 §

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä helmikuuta 2007.

Tällä asetuksella kumotaan 23 päivänä marraskuuta 2000 annettu valtioneuvoston asetus koulutustoimikunnista ja koulutuksen yhteistyöneuvottelukunnasta (1005/2000) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Ennen tämän asetuksen voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

OPETUSMINISTERIÖ

Undervisningsministeriet

MINISTRY OF EDUCATION

Ministère de l'Éducation

ISBN 952-442-218-7 (PDF)

ISSN 1458-8102